

Ceny ogłoszeń

za wiersz milime-
trowy przed 1 złoty
w tekście 30 gr. za
tekstem 40 gr. Ogo-
szenia tabelarycz-
ne 50 proc. a św. a-
te 25 proc. dro-
żej. Drobne ogło-
szenia po 10 groszy
Dla poszukujących
pracy 5 gr. za wy-
raz. Najmniej 1 zł.
Za zastrzeżenie miejsca
dolicza się 25%.

EXPRES ZAGŁĘBIA

KRAKÓW
Biblioteka Jagiellońska
św. Anny 12

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kres.

Redaktor naczelny: WITOLD FABRYCY.

Prenumerata wy-

nosi miesięcznie

Zł. 2.—

Adres Redakcji, A-

dministracji i Dru-

karni: Sosnowiec,

ul. Teatralna 10

Telefon Redakcji

6-92, Administracji

4-97, Drukarni 4-94.

Konto czekowe 304.247

P. O. Katowice

ODDZIAŁY: KIELCE, Kilińskiego 18, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5.98; DĄBÓWKA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. 3-go Maja 5, tel. nr. 97; CZĘŁADŹ, Rynek nr. 4, tel. 42; GROCZÓW, ulica Kościuski tel. 16.

Sejm uchwalił wczoraj projekt zmiany konstytucji.

Historyczne posiedzenie sejmu.

WARSZAWA, 26. 1. (wl. Sejm przystąpił w dniu dzisiejszym do obrad nad sprawozdaniem komisji konstytucyjnej w toku prac nad wnioskiem klubu parlamentarnego BBWR, w sprawie zmiany konstytucji.

Na posiedzenie przybył rząd in corpore, prezes N. I. K. Krzemieński, podsekretarze stanu i wyżsi urzędnicy.

Sprawozdanie wygłosił poseł Car (BBWR), który na wstępie zaznaczył, że konstytucja marcowa w ustępie 3 art. 125 zawiera przepis, aby drugi z rzędu sejm po sejmie ustawodawczym dokonał rewizji ustroju. Drugi ten sejm nie przeprowadził jednak tej zmiany spowodowaną zniknięciem woli i niemocy, która charakteryzowała sejm przedmarcowy. Do piero następny po nim sejm przystąpił do rewizji konstytucji. Mówca przedstawił tu historię projektu BBWR i prace podjęte nad nim, podkreślając, że komisja konstytucyjna odbyła w bież. sesji dwa posiedzenia i zaakceptowała wnioski złożone przez klub.

KONIECZNOŚĆ ZMIANY USTROJU.

Sprawozdawca poseł Car przed przystąpieniem do omówienia szczegółów projektu zastanawiał się nad ogólną sytuacją, wytworzoną na świecie po wojnie. Nastąpiły po niej głębokie przeobrażenia nie tylko w życiu gospodarczym i społecznym, ale i w stosunkach politycznych. Zmiany spowodowane wojną włączyły nawet do stosunków między ludźmi, do stosunków rodzinnych, religijnych itd. Dzisiaj jesteśmy na przełomie dziejów. Skończyła się epoka, rozpoczęła wielką rewolucję francuską, epoka, która charakteryzowała stosunki w

XIX wieku, a obecnie wylania się nowa jakaś przyszłość nowa cywilizacja. Zmiany, które zaszły, wymagają z konieczności rozwiązania zagadnień ustrojowych państwa. Rola państwa uległa też zasadniczym zmianom. Funkcje, cele i zadania państwa są obecnie bardziej złożone i państwo musi nie tylko utrzymywać ład i bezpieczeństwo, ale wkraczać ze swoją władzą w dziedzinę, do których przedtem nie wkraczało, i regulować stosunki. Jeśli państwo ma do spełnienia nowe funkcje, to czy może ono być oparte na takim samym ustroju, na jakim opierały się państwa przedwojenne.

Mówca przytacza tutaj przykłady Rosji, Włoch i Niemiec, i zastanawia się, czy w Polsce jest dyktatura. Poseł Car oświadcza: „Nie może być dyktatury tam, gdzie nie ma dyktatora.

Józef Piłsudski nigdy dyktatorem nie był. Jeżeli panowie wezmą pod uwagę, że Józef Piłsudski, który skupił w swym ręku pełnię władzy państwowej, potrafił w roku 1922 przejść do swego zaciśnięcia w Sulejówku, jeżeli również uwzględni to, że Józef Piłsudski skupiłszy poraz drugi pełnię władzy w Polsce w roku 1926, jednak ograniczył się do skromnej roli ministra

spraw wojskowych i jeżeli stara się do życia państwowego pociągnąć zdrowe siły, tkwiące w społeczeństwie, to mamy prawo twierdzić, że Józef Piłsudski nie jest dyktatorem. Dla mnie nie jest on dyktatorem, lecz jest wielkim autorytetem moralnym. (oklaski na łamach BB.). Mówca zarzuca dyktaturze że opiera się na jednostce, a załamanie się tej jednostki może być także załamaniem się całego systemu.

O PARLAMENTARYZMIE.

Jeżeli odrzucamy parlamentaryzm, to nie chcemy zwalczać sejm polskiego, jako jednego z organów władzy państwowej. Państwo nie może nie mieć reprezentacji. Sejm jest konieczny, ale sejm, który będzie umiał stworzyć dla siebie warunki pozytywnej pracy. Odrzucając parlamentaryzm, odrzucamy z drugiej strony wszelkie rozwiązania nowego ustroju, oparte na pomysłach dyktatorskich. W naszym ustroju chcemy widzieć połączenie i szarmonizowanie dwóch zasad naczelnych: Mocnej władzy z wolnością obywatela.

Dlatego nasze państwo nie jest ani państwem liberalistycznym, ale też nie jest państwem władczym. Nasze państwo, ma być państwem stanowiącym dobro całego narodu, ma

być wyrazem jego interesów i dążeń. Stoiśmy zatem na szerokiej podstawie demokratycznej. Nie ma to być państwo klasy, warstwy, ani człowieka, ma być wspólnym dorobkiem wszystkich obywateli. Poza tym dążymy do wyrównania zasług złożonych na rzecz dobra narodowego. W naszym państwie może się wybić zarówno człowiek bogaty, jak i niezamożny, zarówno inteligent, jak chłop i robotnik.

W naszej koncepcji stało się bardzo ważnym zagadnieniem wybranie prezydenta, które rozwiązaliśmy w ten sposób, że zatrzymaliśmy się na systemie ograniczonego plebiscytu do dwóch kandydatów. Trzeci dział dotyczy rządu. Stosunek premiera do min. nazwalibyśmy półkanclerskim. Premier będzie miał prawo wskazywać zasadniczą linię polityki państwowej, ale w zakresie zagadnień resortowych ministrowie zatrzymują niezależność. Wniosek o votum nieufności dla rządu może być postawiony tylko w sesji zwyczajnej, której trwanie określiliśmy na 4 miesiące.

Po przemówieniu przedstawicieli opozycji: posła Winiarskiego, posła Jankowskiego, posła Stróńskiego — dłuższe przemówienie wygłosił wicemarszałek Makowski.

W toku dalszej dyskusji sprawozdawca poseł Car zaproponował, aby na dzisiejszym posiedzeniu tezy dziś omawiane, uznać za ustawę Konstytucyjną i poddać ją pod głosowanie.

W wyniku głosowania tezy konstytucyjne przyjęte zostały jako ustawa.

Przemysłnik z Grodzka postrzelony na granicy

Straż graniczna z placówki Brzezowice zauważyła onegdaj o północy około hald na kopalni Szarlej Biely w Brzezinach Śląskich bandę przemytników, złożoną z 15 osób, która przekradała się przez zieloną granicę z Niemiec do Polski. Gdy na wezwanie do zatrzymania się przemytnicy rzucili się do ucieczki, strażnik dał strzał ostrzegawczy, a następnie 6 strzałów w stronę uciekających przemytników. Jedną z kul ugodził przemytnika Mikołaja Giełę z Grodzka pow. będzińskiego. Gieła poniósł śmierć na miejscu. Przy zabitym znaleziono 2 worki pomarańczy. Reszta przemytników zdołała zbiec.

OD PRZYSZŁEGO TYGODNIA

„EXPRES ZAGŁĘBIA”

chcąc dać swym Czytelnikom jaknajwięcej bogatego i ciekawego materiału wprowadza specjalne „DODATKI TYGODNIOWE”, które ukazywać się będą:

We wtorki	—	Dodatek Sportowy
Środy	—	Dla Dzieci
Czwartki	—	Kobiety
Piątki	—	Turystyczny
Soboty	—	Literacki

Niewątpliwie inowacja ta zostanie przyjęta przez naszych czytelników jaknajbardziej. Jako pierwszy ukaze się nasz „DODATEK SPORTOWY” już we wtorek 30 b. m.

Pakt nieagresji zawarty pomiędzy Polską i Niemcami

WARSZAWA, 26. 1. (wl.) W wyniku rozmów pomiędzy kanclerzem Hitlerem i posłem R. P. w Berlinie,

Lipskim — został dziś podpisany w Berlinie pakt o nieagresji pomiędzy Polską i Niemcami na 10 lat.

Pakt podpisany został przez posła Lipskiego i ministra spraw zagranicznych, von Neuratha.

PROSZEK z „KOGUTKIEM”
(MIGRENO-NERVOSIN)
USUWA NAJUPORCZYWSZY
BÓL GŁOWY
MIGRENE, NEURALGIE,
BÓLE ZĘBÓW,
GRYPE, PRZEZIĘBIENIA,
BÓLE ARTRETYCZNE,
STAWOWE, KOSTNE i t.p.
PROSZKI TE WYRABIAMY w POSTACI
TABLETEK.
ZAPASZCIE ORYGINALNYCH PROSZKÓW
z „KOGUTKIEM”

ANTYPOLSKIE MANIFESTACJE W NIEMCZECH.

SZCZECIN, 26.1. Stowarzyszenie pod nazwą „Związek Niemieckiego Wschodu” w miejscowości Norenberg urządziło przy pomniku, na którym wyryty jest napis:

„Niemcy! Pamiętajcie o utraconej Wschodniej Marchii — 10 stycznia 1919 roku Polska zrabowała (!) naszą ojczyznę Marchję wschodnią — manifestacje, aby przypomnieć miejscowej ludności rzekomo wyrządzoną krzywdę.

Miejscowe organizacje z chorągwią, mi przybranymi krepą udaly się do wspomnianego pomnika, gdzie wysłuchały przemówień przywódców partii hitlerowskiej i władz związku. Podobną manifestację urządził oddział powyższego stowarzyszenia w miejscowości Demmin, gdzie znajduje się pomnik z napisem: „Niemcy! Pamiętajcie o zrabowanej na Wschodzie Marchii, która znów musi stać się naszą”.

TAJEMNICZY TRUP W POZNAN- SKIM HOTELU.

POZNAN, 26.1. Hotel „Potonia” w Poznaniu był w nocy ze środy na czwartek widownią niezwykle tajemniczego zajścia.

W pokoju odnalezionym przez porucznika lekarza 7 p. strz. konnych dr. Niewiarowskiego odbywała się wieczorem wesoła uczta, w której oprócz gospodarza wzięli udział jego przyjaciel student Arndt oraz dwie kobiety.

Nagle około godziny 1 w nocy z pokoju rozległ się strzał, a wkrótce potem drugi, kiedy zaalarmowana strażą lami służba hotelowa przybiegła do pokoju, znalazła por. Niewiarowskiego martwego w kałuży krwi a studenta Arndta zawiadującego w głos.

Obie kobiety korzystając z zamieszania uciekły.

Wezwano pogotowie i władze śledcze, które natychmiast wdrożyły dochodzenia. Według wszelkiego prawdopodobieństwa, por. Niewiarowski popełnił samobójstwo, aczkolwiek nie jest wykluczone nieumyślne zabicie.

SKRADLI CAŁY DOM.

WILNO, 26.1. Rzadko notowaną kradzież popełniono w nocy z 22 na 23 bm. w Śniłowicach, gdzie nieznani sprawcy rozebrali i wywieźli dom postawiony przez byłego obywatela amerykańskiego.

Śledztwo ustaliło, że kradzieży dokonali dwaj bezrobotni cieśle, którzy skradziony materiał ukryli w lesie. Materiały te odebrano.

POSADZKA KOŚCIELNA Z WIER- NYMI RUNĘŁA DO PIWNI.

LONDYN, 26.1. Z Portsmouth w stanie Ohio donoszą o zawałeniu się posadzki w kościele podczas nabożeństwa.

Ze czterystu obecnych na nabożeństwie wpadło wielu do piwnicy.

Około pięćdziesięciu rannych musiało przewieźć do szpitala.

POŁAWIACZKI PERŁ.

W dziesiątkach filmów oglądamy obrazy z życia poławiaczy perł i wie my dobrze ile trudności i niebezpieczeństw łączy się z tym zawodem. Ale mało kto wie że oprócz poławiaczy perł istnieje w Japonii zawód poławiaczy czek. Są to kobiety w wieku od 15 do 30 lat, które nie są nawet odpowiednio wykwalifikowane do pełnienia swego niebezpiecznego zawodu. Szukają muszeli na dnie morza, zanurzając się na przeciąg jednej minuty, zaopatrzone jedynie w nieskomplikowaną maskę szklaną, którą nakładają na twarz. Praca murka — poławiacza perł jest tem trudniejsza, iż musi on wydrzeć morzu setki muszeli zanim natrafi na muszelę perłową. A praca poławiaczek oplaca na jest — jak praca wogóle w Japonii — bardzo nędznie i zarobek ledwie wystarcza na utrzymanie.

Złodziej zwraca po 20 latach skradzioną sumę z procentami.

BIAŁYSTOK, 26.1. W kołach kupieckich Białegostoku opowiadają o niezwykle sensacyjnym wypadku, jakoby żywcem — zacierpniętym z dawnym opowieści romantycznych o skuszonych przestępcach.

Pewien zubożały kupiec p. K., zamieszkały przy ul. Kupieckiej w Białymstoku przed wojną był człowiekiem bogatym. Obecnie jest całkiem zrujnowany i obciążony liczną rodziną, której nie może zapewnić nawet najskromniejszego utrzymania. W tych dniach p. K. otrzymał nagle kartkę z prośbą o stawienie się we własnym interesie do jednego z większych hoteli w Białymstoku.

Kiedy przyszedł do wskazanego w kartce numeru hotelowego, jakiś nieznajomy starszy pan wręczył mu kilkaset złotych gotówką, obiecując w najbliższych dniach przesłać mu do Białegostoku dalszą większą kwotę.

Na usilne prośby wymienionego p. K., żeby ujawnił przyczyny tak niezwykle hojnej ofiary, nieznajomy dobroczyńca przypominał mu pewne zdarzenie z przed 20 lat. Miało miejsce w r. 1914 tuż przed wybuchem wojny światowej p. K. w czasie jednej ze swych licznych podróży handlowych okradziony został w pociągu Warszawa — Białystok. Złodziej zabrał mu wtedy paszport rosyjski i kilkaset rubli. P. K. ogłosił za pośrednictwem gazet prośbę, by mu zwrócono tylko paszport, lecz to nie poskutkowało, pomimo, że w takich wypadkach złodzieje zwracają przeważnie niepotrzebne im dokumenty osobiste okradzionych.

Obecnie okazało się, że wytworzył starszy pan, który przyjechał obecnie do hotelu w Białymstoku, jest właśnie owym złodziejem. Po dokonaniu kradzieży w r. 1914 wyjechał on ze skradzionym paszportem

p. K. do Ameryki, co mu przyszło tem łatwiej, że na paszportach rosyjskich przed wojną nie było wcale fotografii posiadacza. W Ameryce złodziej ten rozpoczął nowe, tym razem uczciwe życie, przy pomocy przywiezionych ze sobą pieniędzy p. K. i po pewnym czasie założył

sobie fabrykę bielizny, na której dorobił się większego majątku.

Obecnie po 20 latach, kiedy wrócił do Polski, postanowił odszukać człowieka, którego wówczas okradł i zwrócić mu z olbrzymimi procentami sumę, która skierowała złodzieja na drogę uczciwej pracy.

ś. † p.

KAZIMIERA Z RADOSZEWSKICH

CHRASTOWSKA

opatrzona św. Sakramentami zasnęła w Bogu w dniu 25 stycznia 1934 r., przeżywszy lat 74.

Wyprowadzenie drogi nam zwłok z domu żałoby przy ulicy Piłsudskiego 100 nastąpi w dniu 28 stycznia 1934 roku, t. j. w niedzielę o godzinie 16-tej na cmentarz miejscowy.

Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, znajomych, przyjaciół i życzliwych pograżeni w nieutulonym żalu.

CÓRKI, SYNOWIE, SYNOWE,
WNUKI, WNUCZKI I RODZINA.

Los defraudantów magistrackich w rękach prokuratora.

Onegdaj w sali posiedzeń magistratu, odbyło się posiedzenie rady miejskiej, na którym prez. miasta, mec. Cichocki miał dać odpowiedź na interpelacje kilku pp. radnych w sprawie wersji o nadużyciach pieniężnych popełnionych w zarządzie miejskim. Ponieważ sprawa ta już przedtem nabrała rozgłosu i ujawniona została przez prasę, więc pp. radni stawili się prawie w komplecie, a galerja była prze-

pełniona ciekawymi.

Niestety wszystkich ciekawych spotkał przykry zawód, gdyż — rada miejska na wniosek prez. miasta sprawę nadużyć pieniężnych popełnionych w magistracie odłożyła do następnego posiedzenia, motywując swe postanowienie tem, że sprawa znajduje się u prokuratora i przedwczesna dyskusja na temat popełnionych nadużyć mogłaby zaszkodzić dobru śledztwa.

Splonął sierociniec

utrzymywany przez sejmik w Oroczie.

Onegdaj we wsi Radzice Duże w pow. opoczyńskim, w sierociniec dla sierot utrzymywanym przez sejmik wybuchł pożar, który strawił doszczętnie budynek mieszkalny wraz z zabudowaniami gospodarskimi.

W toku przeprowadzonego dochodzenia ustalono, że pożar powstał wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem przez jedną z

pracowniczek sierocinca, która wyniosła na strych budynek wypalone z drzewa węgle i polala je niedostatecznie wodą, wskutek czego węgle te rozżarzyły się i spowodowały pożar.

Straty wynoszą zgórą 20,000 zł. Bez dachu, nad głową pozostało kilkadziesiąt sierot, którym zaopiekowali się narazie okoliczni mieszkańcy.

Nie wolno pisać listów miłosnych.

Ciekawy wyrok sądu niemieckiego.

DREZNO, 26.1. Przed sądem w Dreźnie toczyła się niezwykle ciekawa sprawa, której szczegóły przed stawiają się następująco:

Do 19-letniej córki pewnego obywatela niemieckiego zalecał się przy stojny młodzieniec. Był on urodziny męczyzną, to też zdołał sobie pozyskać względy młodej panny.

Ojciec jej jednak nie był zadowolony z tego towarzystwa, albowiem młodzieniec był bez pracy. Gdy wreszcie pewnego razu znów zastał córkę w towarzystwie jej znajomego, zakazał młodzieńcowi odwiedzać swe mieszkanie.

Potem zabronił mu spotykać się z córką na ulicy. Niezrażony tem

młodzieniec zadawał sobie pisanie listów miłosnych do swej ukochanej.

Gdy ojciec panny znalazł pewnego dnia czuły liścik pisany do jego córki, oburzony wniósł skargę do sądu, domagając się zabronienia młodemu człowiekowi pisanie do córki czułych listów miłosnych.

W rezultacie sąd wydał wyrok zatwierdzający żądanie oburzonego ojca. W uzasadnieniu wyroku sąd zaznaczył, że póki córka jego nie jest pełnoletnia, ojciec ma prawo kierować nią i pod groźbą surowej odpowiedzialności zabronił młodzieńcowi pisanie do niej miłosnych listów.

Przeprowadzka jadowitych żmij w ogrodzie zoologicznym.

W ogrodzie zoologicznym w Bronx (przedmieście N. Jorku) dozorecy ubrali w gumowe kombinezy, także buty i rękawiczki, z okularami ochronnymi na oczach, dokonywali w ciągu pięciu godzin operacji zainstalowania w szklanych skrzyniach ogromnej kolekcji jadowitych żmij wszelkiej odmiany. Wśród tych płazów znajdowało się ośmiennaste egzemplarzy najjadowitszego gatunku żmij, t. zw. Mambas. Każde

ukąszenie Mambas jest śmiertelne, a napadają one na człowieka bez powodu. Dozorecy uzbrojeni w miotły i siatki zapędzali gady do ich pomieszczeń. Ale Mambas kasały dozorców raz po raz i jadowite ich kły pogryzały się w gumowych butach. Poza tem w tem dobranem towarzystwie znajdowały się ogromne ezarne kobry, grzechotniki, okularniki itd.

ILE KOBIEŃ PRACUJE ZAWODOWO?

Statystyczny Instytut w Zurychu podaje interesujące dane dotyczące pracy zawodowej kobiet. Okazuje się, że na pierwszym miejscu znajduje się pod tym względem Polska. Polska posiada 6 milionów kobiet pracujących zawodowo, co stanowi 45 proc. ludności żeńskiej kraju. Po Polsce następuje Francja w której pracy zawodowej oddaje się 42 proc. kobiet, dalej Finlandia, gdzie stosunek ten wyraża się cyfrą 37 proc., później idą Niemcy 36 proc., Szwajcaria 31 proc., Włochy 27 proc., Węgry 26 proc., Anglia 25 proc., Hiszpania 9 proc.

Hopsa! Przeszkoda,

niegroźna co prawda, ale w sporcie tak samo nieunikniona, jak jest niezbędny Krem Nivea. Wiatr i mróz dokuczają ciężko naszej skórze i wysuszają ją! Dlatego musimy w okresie zimowym skórę naszą szczególnie troskliwie pielęgnować, żeby ją uodronić i zachować należycie elastyczność. Do tego celu nadają się wprost idealnie Krem i Olejek Nivea. A załóżmy wieczorem, rano i przed wyjściem na mroźne powietrze nacieramy skórę Kremem Nivea lub Olejkiem Nivea. Skutek będzie ten, że osiągniemy delikatną i wypielęgnowaną cerę o sportowoczerstwym wyglądzie!

KREM NIVEA: Zł. 0.40-2.6, OLEJEK NIVEA: Zł. 1.00, 2.00 i 3.50

Polski produkt firmy: PEBECO, Spółka Akcyjna w Poznaniu

Anglicy i polski węgiel.

ROZMAITOŚCI

Prasa angielska młota się, wypisuje w dalszym ciągu pełne żółci artykuły o polskich eksporterach węgla, nawet ultra-stateczny „Times” wypadł z równowagi i wymyśla. Przemysłowcy węglowi angielscy wołają o pomoc, wzywają policję i straż celną. Rząd jest zaniepokojony — przysłowiowe angielskie flegma zawiodła i gentlemani się denerwują, zapominając nawet chwilami o tym, że są właśnie gentlemanami...

Wszystko o te 1.600 tonn polskie go węgla, które zakupiła i przewiozła sobie do Londynu wielka angielska papiernia „Bowater”. Zdenerwowani gentlemani grożą nawet bojkotem jej wyrobów. Powiadają poprostu, że działa ona na szkodę rodzimego przemysłu węglowego, pomawiają fabrykantów papieru bodaj o zdradę stanu.

A sprawa jest prosta i nazywa się na całym świecie jednakowo: — wolna konkurencja handlowa.

Anglia ma węgiel i Polska ma węgiel. Anglia węgiel eksportuje i Polska węgiel eksportuje. Anglia od dziesiątków lat usadowiła się na pewnych rynkach zbytu węgla, a Polska z wielkim trudem, ciężkie łóżąc ofiary, szuka także rynków zbytu. Polska poprawia swą produkcję, staranniej sortuje węgiel, stara się produkować taniej — robi poprostu to, co każdy kupiec, chcący towar swój sprzedać.

Polska musi węgiel wywozić, bo produkuje go więcej, aniżeli kraj na swoje potrzeby zużywa, musi węgiel wywozić, bo chce utrzymać kopalnie w ruchu, chce dać pracę i zarobek górnikom, chce poprawić swój bilans handlowy. Ma prawo węgiel sprzedawać tym wszystkim, którzy go chcą kupować. To samo prawo ma i Anglia — oczywiście.

I нема nic dziwnego w tem, że od lat paru toczy się walka konkurencyjna węgla polskiego z angielskim na wszystkich niemal rynkach zbytu świata. Na jednym rynku zwycięża Anglia — na innym utrzymuje się węgiel polski. Utrzymuje się na rynkach śródziemnomorskich, wszedł na rynki Bliskiego Wschodu, wdziera się do Irlandji, Grecji, Gibraltaru — widocznie jest dobry, tani i pożądanym z tych czy innych przyczyn.

Na innych rynkach utrzymuje się węgiel angielski — w państwach skandynawskich na przykład.

Walka trwa i wiele obie strony kosztuje. Nie zaprzecza nikt, że walka konkurencyjna jest kosztowna i dlatego właśnie ze strony polskiej od lat trzech wychodzi pod adresem przemysłu węglowego angielskiego, propozycja przerwania walki, zawarcie porozumienia opartego na zasadach słuszności i sprawiedliwości — podzielenia rynku i niewłaściwości sobie w drogę. Chodzi poprostu o „pakt wzajemnej nieagresji węglowej”.

Na propozycję polską odpowiada Anglia mileżeniem. Porozumienia niema i też jakoś polski przemysł węglowy nie ginie, a nawet wręcz przeciwnie: — coraz boleśniej odczuwają węglarze angielscy kon-

kurencję polską, pod boki potężnych matadorów węglowych angielskich, w Irlandji i na Gibraltarze coraz większe wyladowuje się transporty węgla polskiego.

Aż dumni i niedoceniający wytrwałości polskiego przeciwnika gentlemani angielscy zdenerwowali się na dobre, gdy na brzeg Tamizy, do samego Londynu, niemal pod Tower Bridge, zawędrował mały stateczek wiozący polski węgiel dla angielskiego odbiorcy, który nie dla pięknych oczu polek węgiel ten zakupił, ale poprostu dlatego, że był węgiel polski dobry i tani i taki właśnie, jakiego papiernia „Bowater” do swych pieców potrzebowała.

Nie doszłoby do rujnującego nerwy i zdrowie szlachetnych angielskich przemysłowców wzruszenia, gdyby porozumienie polsko-angielskie w sprawie podziału rynków zbytu węgla było zawarte, gdyby uprzejme oferty polskie przyjęto, gdyby polskiego przeciwnika nie zlekceważono i możliwości jego doceniono.

Porozumienie niema, więc wolno każdemu wozić tam, gdzie go chętnie kupią i Polska nadal węgiel swój bez ograniczeń każdemu sprzedawać będzie, chyba — że historia z papiernią „Bowater” skłoni może szlachetnych konkurentów naszych do rozporeczenia wreszcie układów o porozumienie. Tembardziej, że transport dla papierni owej nie będzie ostatnim transportem węgla polskiego do pieców angielskich... Bardzo się na to jakoś zanosi. Wielki przemysł angielski nie lubi filantropji i kupi węgiel tam, gdzie jest tańszy...

Na marginesie zaś całej sprawy niech wolno będzie uczynić małą uwagę natury raczej... sportowej, bo przecież ze sportowo wyrobioną naciągamy zaszczyt wkraczać w węglowe szranki.

Kiedy polski węgiel przywieziono nad Tamizę i kiedy nad wiozą-

cym go stateczkiem wydziwiał zaczęła agresywnie prasa — pojawili się celnicy angielscy i nie pozwolili węgla wyladować. Zakaz był bezprawny i po paru godzinach cofnięto go, bo przywóz węgla do Anglii nie jest niczem kłopotliwym. Statek jednak parę godzin niepotrzebnie w drogim londyńskim porcie stał i opłaty postojowe płacił. Kiedy zaś pozwolono ów węgiel nieszczerzy wyladować — kazano się statkowi o pięć mil w górę rzeki posunąć, bo tam wolno, a tu z jakiego powodu do składów firmy „Bowater” bezpośrednio — nie wolno.

Rezultat? — węgiel wyladowano, ale musiano go specjalnymi barkami znów owe pięć mil z powrotem do składów bowaterowskich ciągnąć.

Wszystko razem — podróż było kosztu transportu, zniwelowało różnicę pomiędzy ceną węgla polskiego i angielskiego. Firmie „Bowater” transport już się właściwie nie opłacał.

Anglicy, a nie kto inny, wynalazli wyrażenie „fair play” — uczciwa, otwarta, rzetelna gra. Bardzo często używa anglik wyrażenia tego. Niech przeciwnik bije, ale niech nie używa zdradliwych, niedozwolonych ciosów. Galerja w cyrku na walkach francuskich przestrzega nawet owego „fair play” — a cóż dopiero gentlemani... „Fair play” przestrzega się nawet w zdenerwowaniu...

Walczyć możemy na ceny czy na szpady, grać możemy w piłkę czy w węgiel, ale jak grać — to „fair play” przecież obowiązuje. Podobno w Anglii — przedewszystkiem.

A czyby tak publiczność sportowa spokojnie przyglądała się manewrom ze stateczkiem na Tamizie? Mamy w tym względzie grubszą wątpliwość. Chwył był sprytny, ale — „gentleman” też jest wyrażeniem angielskiem...

Vigil.

ś. t. p.

JÓZEF ŁOJEK

Długoletni członek Ochotniczej Straży Pożarnej przy hucie „M.łowice” w Sosnowcu

zginął śmiercią tragiczną dnia 25.1.34 r. przeżywszy lat 30.

Cześć Jego pamięci!

Ochotnicza Straż Pożarna przy hucie „M.łowice” w Sosnowcu

Komisje rozjemcze w przemyśle i handlu.

Minister opieki społecznej w porozumieniu z ministrami przemysłu i handlu oraz sprawiedliwości wydał rozporządzenie wykonawcze do rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933r. o powoływaniu nadzwyczajnych komisji rozjemczych dla załatwiania zatargów zbiorowych między pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu.

Rozporządzenie to ustala przedewszystkiem przypadki, w których minister opieki społecznej zgłasza na radę ministrów wniosek w sprawie poddania zatargu zbiorowego załatwieniu przez nadzwyczajną komisję rozjemczą; ponadto omówiony jest szczegółowo tryb postępowania w zakresie ukonstytuowania się komisji.

LUDNOŚĆ ITALJI WZRASTA.

Urząd statystyczny w Rzymie podaje następujące cyfry, dotyczące stosunków ludnościowych w Italji na r. 1933: ogólna liczba mieszkańców wyniosła 42.692.000, przyrost zaś naturalny wyniósł 419.776 osób w stosunku do 384.503 w r. 1932. Zmniejszyła się też śmiertelność, gdyż w r. 1932 liczba zgonów wyniosła 697.546 a w r. 1933 — 567.056.

—o—

JAK NALEŻY TRAKTOWAĆ MEŻA.

Meżatki nowojorskie cisną się tłumnie na kazania pastora metodystów Rev. T. H. Gallaghera, których tematem jest „pedagogika” ogniska domowego. Pastor Gallagher odpowiada na pytanie: jak należy traktować męża? — szeregami rad i wskazówek w stylu amerykańskim. „Po wyjściu zamaż — mówi pastor — nie należy spoczywać na laurach powodzenia i zaniedbywać się. Stenotypistkę w biurze lub manicurzystkę u fryzjera interesuje mężczyzna żonaty tak samo, w tym samym stopniu co kawaler. A, być może, zarzucają one wędkę, aby złowić waszego męża. Starajcie się zachować przez waszą młodość i świeżość. Młodość jest więcej warta i droższa od pereł lub brylantów. To jest główna rzecz, a gdy młodość raz już od was odejdzie, nie powróci nigdy. Dbajcie o swoją fryzurę, nie żałujcie pudru ani szminki. Dbajcie o swoje suknie tak samo, jak to czyniliście przed zamążpójściem. Nie noście codziennie tej samej sukni, zmieniajcie teletę w miarę możliwości. Nie zaniedbujcie kuchni, starajcie się aby jedzenie nie było monotonne. Okazujcie zainteresowanie dla męża i w ten sposób, że słuchacie z uwagą tego co mówi. Wówczas będzie miał dla was względy i będzie się liczył z waszym zdaniem. Nie okazujcie złego humoru, czekajcie aż ten nastrój minie. Mężczyźni nie lubią kłótni i zgryźliwych żon. Jeżeli będziecie się starały pokazywać mężowi tylko z najlepszej strony, to i jemu będzie wstyd kompromitować się przed wami”.

Rady pastora Gallaghera są praktyczne i współczesne, dla europejskiej dziewczyny jednak wydaje się „konieczność” wygłaszania tego rodzaju kazań w świątyni. W Ameryce bywa inaczej.

LOTNIK I MODYSTKA — IDEALNI MŁODZIEŻY SZKOLNEJ.

W pewnej liczbie szkół powszechnych w Czechosłowacji przeprowadzono ankietę wśród uczniów i uczennic na temat obioru zawodu. Z nadesłanych odpowiedzi wynika, że większość uczniów opowiada się za zawodem lotnika, na drugim miejscu znajduje się co do liczebności zwolennicy służby wojskowej oraz zawodu nauczycielskiego, czwarte z kolei miejsce zajmują zwolennicy kupiectwa jako zawodu, piąte — inżynierki, szóste — piekarstwa i cukiernictwa.

U dziewcząt skala pragnień jest większa: 45 proc. opowiada się za zawodem modystki, 18 proc. — za zawodem nauczycielki, 5 proc. chce zostać kucharkami, 4 proc. — urzędniczkami, 3 i pół proc. — właścicielkami sklepu.

Charakterystyczną cechą odpowiedzi jest to, że ani jedna z uczennic nie opowiedziała się za obioru zawodu aktorki filmowej.

Pogorszenie sytuacji w przemyśle Zagłębia Dąbrowskiego

Przemysł węglowy w Zagłębiu Dąbrowskim przez dwa tygodnie nie mógł pracować w warunkach, z którymi wnioskować należało, że nastąpiła znaczna poprawa sytuacji i, że nareszcie, robotnicy doczekali się poprawy swego nędznego bytu.

Większość bowiem kopalni zagłębiowskich pracowała na 5 — 6 dni w tygodniu, przyczem przez dłuższy okres czasu nie notowano żadnych zmian w stanie zatrudnienia.

O ile zmiany te były, to w sensie dodatnim, t. zn., że niektóre kopalnie przyjmowały do pracy nowych robotników.

Jeszcze w zestawieniach zeszłego tygodnia nie notowano żadnych redukcji, prócz kopalni „Saturn”, gdzie zwolniono z pracy kilkunastu robotników. Sytuacja ta zmieniła się w ub. tygodniu.

Towarzystwo „Saturn” wymówiło pracę 140 robotnikom, z kopalni „Saturn” — 39 i z kop. „Jowisz” — 107. Zarząd kopalni obiecuje robotnikom, że będą oni częściowo zatrudnieni w kamieniołomach w Rogoźniku ale dopiero po uruchomieniu cementowni „Saturn”, co może nastąpić dopiero za miesiąc, lub dwa miesiące. Na innych kopalniach zredukowano po kilkunastu robotników, prócz tego zapowiedziano szeregi redukcji.

W przemyśle metalurgicznym sytuacja również uległa zmianie na gorsze. Polskie Zakłady Przemysłu Cynkowego w Będzinie znów zwolniły z pracy 26 robotników. W zeszłym tygodniu, jak to donosiśmy, zredukowano 106 robotników. Obecnie pracuje w fabryce zaledwie 275 robotników.

Modrzejowskie zakłady górniczo-hutnicze ograniczyły pracę do 3 dni w tygodniu w hucie „Młodość”. W hutach „Katarzyna” i „Staszic” bez zmian. Huta „Bankowa” w Dąbrowie przyjęła do pracy 13 robotników.

Fabryka Huleczyńskiego w Sosnowcu, która dotychczas pracowała normalnie, zwolniła z pracy

160 robotników z wydziału budowy domów metalowych. Jako przyczynę zwolnienia podano brak zamówień. Jeśli chodzi o tę fabrykę, sytuacja dla zredukowanych robotników jest tem tragiczniejsza, że narażenie niema żadnej nadziei, aby po upływie pewnego czasu, gdy nadejdą zamówienia, znów zostali przyjęci do pracy.

W przedsiębiorstwie budowlanym Weinziehera w Będzinie zredukowano znów 32 robotników. Pozostało zaledwie w pracy 14 osób. W

firmie tej do niedawna pracowało z górą 100 robotników, obecnie pozostało tylko 14.

W browarze gwarectwa „hr. Renard” w Sosnowcu ograniczono pracę do 3 dni w tygodniu, przyczem 32 zatrudnionych w browarze robotników podzielono na dwie grupy, które będą pracowały na zmianę po 3 dni.

W przemyśle chemicznym nie zanotowano żadnych zmian. Ani redukcji, ani też przyjęć do pracy nie było.

Kopalnia „Helena”

Po strajku. — Kiedy będzie uruchomiona kopalnia? — Spawa syndyka.

Strajk robotników na kopalni „Helena” w Nivce stał się głośny w całej Polsce.

Coziennie, podczas 8-dniowego strajku prasa miejscowa i stołeczna rozpisywała się na temat, podając mniej lub więcej prawdopodobne przyczyny, które skłoniły robotników do pozostania przez 8 dni w podziemiach kopalni. Przez cały czas strajku robotnicy oświadczały, że dopóty nie opuszczą podziemi, dopóki zarząd kopalni nie uwzględni ich żądań.

Robotnikom chodziło przede wszystkim o przyjęcie do pracy wydalonych 6-ciu robotników; domagali się prócz tego, zjazdu do kopalni sekretarza Łatkowskiego, któremu mieli zakomunikować swe żądania.

Nie wiadomo jak długo jeszcze robotnicy nie opuszczaliby podziemi, gdyby nie energiczna interwencja starosty Boxy, który wezwał do siebie sekretarza Łatkowskiego i na odbytej konferencji, polecił mu w jaknajkrótszym czasie strajk zlikwidować.

Sekr. Łatkowski zjechał do podziemi i konferował z robotnikami, który wysunęli następujące żądania: przyjęcie do pracy wydalonych robotników, zezwolenie na wybór delegata, zaniechania jakiegokolwiek re-

presyj za strajk i nie przyjmowanie do pracy na kopalnię obcych ludzi, którzy nie są wierzycielami masy upadłości.

Po odbytej z robotnikami konferencji na dole kopalni sekr. Łatkowski zakomunikował warunki robotników inspektorowi pracy inż. Federowiczowi, który przyrzekł, że ze swej strony zrobi wszystko, aby warunki wysuwane przez robotników były honorowane. Onegdaj sekr. Łatkowski zjechał ponownie do kopalni i po godzinnej konferencji strajk został przerwany. O godz. 5.30 wiecz. robotnicy wyjechali na powierzchnię, ku ogólnej radości matki, żon i dzieci strajkujących.

Jak nas informują, kopalnia uruchomiona zostanie w poniedziałek, dn. 29 bm.

W ciągu kilku dni przerwy w ruchu kopalni uskuteczniła zostanie naprawa kotła i w poniedziałek rano kopalnia rozpocznie normalną pracę.

Wczoraj insp. Federowicz odbył konferencję z sekr. Łatkowskim. W wyniku tej konferencji postanowiono zebrać odpowiedni materiał, czem zająć się ma sekr. Łatkowski i na poniedziałek, a najpóźniej na wtorek przyszłego tygodnia wyznać konferencję z zarządem kopalni i przedstawicielami robotników.

KALENDARZYK

Dz. 8: J na Złot.
Jutro Karola Wielkiego
Wschód słońca: 7.06
Zachód słońca: 16.08

RADJO

WARSZAWA.

Sobota, 27 stycznia.

7.00. Sygnał czasu. 7.55. Gimnazjum. 7.29. Płyty. 7.30. Dz. por. 7.40. P. 7.52. Chwilka gospod. domowego. 11.00. Codz. Przegl. Prasy Polsk. 11.50. Zyc. art. stolicy. 11.58. Sygnał czasu. 12.00. Koncert ze Lwowa. 12.30. Kom. meteor. 12.55. Dz. połudn. 15.25. Kom. gospod. 15.30. Wiad. o eksporcie polsk. 15.55. Chwilka lotn. 16.00. Aud. dla chorych. 16.40. Francuski. 16.55. Płyty. 17.25. Recital organowy z Wilna. 17.50. Pogoda. 18.00. Reportaż. 18.20. Koncert polski. 19.00. Program na dz. nast. 19.05. Rozmaitości. 19.25. Recytacja poezji. 19.40. Kom. sport. 19.47. Dz. wiecz. 20.00. Myśli wybrane. 20.02. Muzyka lekka. 21.00. Skrzynka poczt. 21.20. Muzyka polska. 22.05. Muzyka tan. 23.00. Kom. meteor. i kom. polic. 23.05. Kukulka kielecka.

KATOWICE.

Sobota, 27 stycznia.

7.00. Aud. poranna. 11.35. Program na dz. bież. 11.40. Codz. Przegl. Prasy Polsk. 11.50. Kom. meteor. 11.58. Sygnał czasu. 12.05. Koncert ze Lwowa. 12.30. Kom. meteor. 12.55. Dz. połudn. 15.25. Kom. gospod. 15.25. Wiad. o eksporcie polsk. 15.40. Płyty. 15.55. Chwilka lotn. 16.00. Aud. dla chorych ze Lwowa. 16.40. Francuski. 16.55. Skrzynka poczt. 17.25. Recital organowy z Wilna. 17.50. Płyty. 18.00. Tr. z Warsz. 19.00. Program na dz. nast. 19.05. Rozmaitości. 19.10. z Warsz. 19.43. Kom. sport. 19.47. Tr. z Warsz. 21.00. Płyty. 21.20. Tr. z Warsz. 23.00. Kukulka kielecka.

Z Kielc.

(k) Żołnierz 27 p. p. z Częstochowy powiesił się w pociągu. Onegdaj w pociągu osobowym, przybyłym na stację Kielce od strony Skarżyska, stwierdzono w jednym z wagonów że drzwi ustępu są zaryglowane. Gdy drzwi te wywarzono, ujrano wiszącego na pasce żołnierza. Wezwany na miejsce kolejarz felczer czynił zabiegi w celu przywrócenia denata do życia, jednak bezskutecznie.

Przy denacie znaleziono kartę urlopową, wydaną przez dowództwo 27 p. p. w Częstochowie na nazwisko Czyżewskiego Adama, ważną do dnia 19 br. Zwłoki Czyżewskiego przewieziono do szpitala wojskowego w Kielcach.

(k) Właściciel biura porad prawnych — oszukał naiwnego Kmiećka. Onegdaj Franciszek Wąwoźniak, zam. we wsi Ludwików, pow. jędrzejowski, przybył do Kielc w celu sprawienia aktu rejestralnego. Gdy Wąwoźniak wchodził do biur hipoteki podszedł do niego nieznanym mu osobnik, który oświadczył, że hipoteka jest zarejestrowana, lecz on może go zaprowadzić do kierownika hipoteki, na co Wąwoźniak zgodził się i obaj weszli do biura Bolesława Charabina zam. przy ul. Leonarda nr. 3.

Będący w biurze Charabina podszedł do kierownika urzędu biurowego pobrał od Wąwoźniaka 6 zł, a następnie kazał drugiemu jakimś osobnikowi, którego nazywał rejentem — zaprowadzić Wąwoźniaka do właściwego urzędu hipotecznego gdzie okazano mu żądaną książkę hipoteczną — za okazanie której urząd żądał nych opłat nie pobiera.

(k) Chodziła w koszuli i zmarła z zimna. Onegdaj na łące wsi Wola — Kopcowa, pow. kielecki, znaleziono martwą Kunat Franciszkę, lat 66 wdowę będącą na dożywotnym utrzymaniu u swego syna Józefa w Woli — Kopcowej, która od 2 lat była umysłowo chora.

Ustalono, że wymieniona w nocy 21 bm. też wiedzy domowników wyszła w koszuli, okryta tylko zapaską i bo so, wskutek czego zmarła z zimna.

NA MARGINESIE.

Taki sobie -- obrazek

Obrazek. Najwierniejszy. Podpatrzony w jednej z restauracji

Przy stoliku siada „gość” Z wyglądu bardzo miły, dobroduszny i jego miłość, o szpakowatej czuprynie i żółtym brzusku.

Wypija paprę kieliszków wódki, przegryza rybka w galarecie, potem zamyka kotleciki.

Przynoszą... Cztery sztuki na patelni. Gość zjada jeden. Na więcej — nie ma już apetytu.

— Czy nie smakuje szanownemu panu — pyta usłużnie kelner.

— Owszem, dobre, ale nie chce mi się już... proszę kawy...

A potem rachunek. Niedbale rzuca okiem na kartkę papieru. Automatycznie gest — portfel, banknot...

Zgarnął resztę, nie licząc do kieszonki i odprowadzany głębokimi ukłonami, ubrawszy się bez pośpiechu, wyszedł na ulicę.

Przebrzmiało ostatnie „szanowa, nie!” — i drzwi zatrzasnęły się.

Po drugiej ich stronie, na chodniku, stał nędznie odziany młody mężczyzna.

— Proszę łaskawego pana, głodny jestem.

Szpakowaty pan z brzuskiem nie zatrzymał się. Może nie miał czasu. A może nie chciał mu się rozpinać futra. Na taki ziały?

Oto obrazek. Najprawdziwiejszy. Wiernie podpatrzony.

Czego dowodzi?

Tylko — braku serec. I zwykłych, ludzkich uczuć — u bardzo wielu nie stęty, ludzi!

Żądajcie w sklepach oraz budkach tytoniowych tanich, a jednak doskonałych GILZ do PAPIEROSÓW

„KRYZYSOWE - PASCHALSKIEGO”

pudełko 25 sztuk — 5 groszy, 50 sztuk 10 groszy.

Nowy statut izby rzemieślniczej w Kielcach

Ostatni numer Monitora Polskie go przyniósł rozporządzenie ministra przemysłu i handlu o nadanie statutu izbie rzemieślniczej w Kielcach.

Izba rzemieślnicza kielecka obejmuje teren województwa kieleckiego i składać się będzie z 21 radców, z których 15 jest wybieranych przez

rzemieślników, a 10 mianowanych przez ministra przemysłu i handlu.

W myśl statutu radcowie izby będą powoływani i wybierani na okres 5-ciu lat. Zarząd izby składać się będzie z prezesa, wiceprezesa, oraz 3-ech członków zarządu, wybieranych przez zebranie radców izby z jej grona na przeciąg 5-ciu lat.

Lustracja zakładów przemysłowych w Zagłębiu

Wczoraj bawiła w Zagłębiu komisja z Kielc, która przeprowadziła lustrację miejscowych zakładów przemysłowych.

W skład komisji, między innymi

wchodzili naczelnik wydziału przemysłowego w województwie kieleckim, inż. Zagrodzki i okręgowy inspektor pracy, inż. Kowalski.

Z obwodowego funduszu bezrobocia w Sosnowcu.

Z dniem 1 stycznia 1934 r. weszła w życie ustawa o ubezpieczeniu społecznym, która nie obejmuje ubezpieczenia robotników (pracowników fizycznych) na wypadek braku pracy. W związku z niewłaściwą interpretacją niektórych zakładów pracy, jakoby ustawa ta zmieniła dotychczasowe przepisy i prawa o zakresie działania funduszu bezrobocia, zarząd obwodowy wyjaśnia, że działalność funduszu bezrobocia opiera na przepisach ustawy z dnia

18 lipca 1924 roku nie uległa zmianie i trwa nadal, obowiązki ciążące na pracodawcach z tytułu ubezpieczenia robotników na wypadek braku pracy pozostają nadal w mocy.

Zarząd obwodowy podaje powyższe do wiadomości zakładom pracy, w celu uniknięcia konsekwencji w razie zaniechania terminowego deklarowania i wpłacania należnych funduszowi bezrobocia wkładek.

Z Zagłębia.

TEATR MIFJSKI W SOSNOWCU.

Sobota, dn. 27 bm. o godz. 15 m. 30
„WYROK — Gościnny występ żydowskiego zespołu artystycznego z P. Sandlerem.

Sobota d. 27 bm. o g. 20.30 „Zakątek w Brazylii“ — Gościnny występ żydowskiego zespołu artystycznego z P. Sandlerem.

Niedziela, d. 28 bm. o godz. 11. m. 30
„Panowie w nowych kapeluszach“ Specjalny poranek dla młodzieży szkolnej. Ceny miernie od 20 gr. do 50 gr.

Niedziela, d. 28 bm. o godz. 16 m. 30
„Panowie w nowych kapeluszach“ po cenach zmierzonych.

Ceny miejsc od 50 gr. do zł. 2.50.
Niedziela, d. 28 bm. o godz. 20 m. 15
„Lekarz na rozdrożu“ — Premjera.

— 10 —

Nowy instruktor OPLG Komitet powiatowy LOPP. w Będzinie, niniejszem podaje do wiadomości prezesów, że stanowisko instruktora powiatowego OPLG. na powiat Będzin, na miejscu ustępującego p. Fr. Hartmana, który został przeniesiony do Dąbrowy — objął p. Marian Siciński.

Jednocześnie komitet zawiadamia, że począwszy od dnia 1 lutego r. b. instruktor urzędować będzie w biurze komitetu powiatowego LOPP w Będzinie, sejmik pokój nr 15 od godz. 8 do 9 rano każdorazowo, zaś w środy od godz. 8 do 15-tej.

— Zebranie inauguracyjne tow. miłośników muzyki. W niedzielę o godz. 16 odbędzie się w sali państw. gimn. im. St. Staszica w Sosnowcu zebranie inauguracyjne towarzystwa miłośników muzyki. W programie zebrania przewidziane są występy członków towarzystwa, którzy wykonają szereg utworów muzycznych, zarówno solowych jak i zespołowych. Wstęp za zaproszeniami, które wydaje sekretariat szkoły muzycznej im. St. Moniuszki w Sosnowcu, ul. Dąbrowska 11 w godz. od 15 — 18.

— Kursy ogrodnictwa - rolnicze w Strzemieszyczach. Towarzystwo miłośników ogrodnictwa w Strzemieszyczach urządza dla swych członków i osób zainteresowanych w dn. 30 i 31 bm. o godz. 18, w lokalu szkoły powszechnej przy ul. Sławkowskiej. kursy ogrodnictwa - rolnicze z dziedziny uprawy warzyw i ochrony roślin przed szkodnikami. Ze względu na bardzo aktualne tematy TMO. spodziewa się, że kursy te, jak w latach ubiegłych, cieszyć się będą wielką frekwencją.

— „Jego kaprańska mość“. Stowarzyszenie młodzieży polskiej męskiej w Sosnowcu w niedzielę dnia 28 bm. w sali domu katolickiego przy ul. prez. Mościckiego 15 (vis a vis kościoła) odegra wesołą komedię, osnutą na tle walk z bolszewikami pt.: „Jego kaprańska mość“. Początek o godz. 5.30 po południu. Bilety w cenie od 25 gr. do 99 gr. do nabycia w kasie na dwie godziny przed przedstawieniem. Dochód przeznaczony na cele kulturalne - oświatowe Stow. mł. pol., zrzeszonej przy parafii Wnieb. N. M. P. w Sosnowcu.

— Walne zebranie klubu młodzieży im. marsz. Piłsudskiego. Tymczasowy zarząd klubu młodzieży im. marsz. Piłsudskiego w Małobądzu zawiadamia za naszym pośrednictwem że jutro o godz. 5 popoł. w pierwszym terminie lub o 5.30 popoł. w drugim i ostatecznym terminie odbędzie się walne zebranie członków klubu w sali szkoły powszechnej w Małobądzu.

— Zebranie powstańców śląskich w Sosnowcu. Jutro, dn. 28 bm. o godz. 10 rano w sali przy ul. Wawel 1 w Sosnowcu odbędzie się walne roczne zebranie członków związku powstańców śląskich.

— Wojna światowa. W niedzielę w lokalu „Kuźnicy“ o godz. 19 rano odbędzie się zebranie klubu młodzieży im. marsz. J. Piłsudskiego w Czeladzi, na którym p. L. Myszkowa wygłosi referat na temat: „Wojna światowa“.

Z działalności izby przem. - handlowej w Sosnowcu

„Dni urzędowania“ w Zawierciu

W roku 1930 izba przemysłowo-handlowa w Sosnowcu pierwsza z polskich izb przemysłowo-handlowych rozpoczęła akcję objazdową swojego okręgu, pragnąc w ten sposób wejść w ściślejszy kontakt ze sferami gospodarczymi województwa kieleckiego. Akcja ta znalazła żywy oddźwięk wśród sfer kupieckich i przemysłowych, wyrazem czego jest zarówno liczny udział na organizowanych przez izbę zebraniach, kierowanych pod adresem izby, wyrażających uznanie za jej prace na tem polu. Akcja ta prowadziła się w dwójakiej formie, a mianowicie: urządzenie zjazdów regionalnych przedstawicieli przemysłu i kupiectwa w większych ośrodkach województwa kieleckiego, które mają charakter bardziej oficjalny, oraz t. zw. „dni urzędowania“, organizowanych w powiatowych miastach województwa, gdzie delegowani przez izbę urzędnicy, w formie zebranych o wszelkich pracach izby, jak wreszcie udzielają informacyj z zakresu spraw: podatkowych, eksportowych, prawnych itp. Poza tem niektóre z omawianych na „dniach urzędowania“ sprawy, zostają na miejscu załatwiane, a to ze względu na udział w zebraniach przedstawicieli władz administracji ogólnej i skarbowej, oraz samorządu terytorialnego.

Akcję objazdową, znajdującą pełne zrozumienie i uznanie, prowadzi izba w dalszym ciągu, rozpoczynając ją w roku bieżącym od Zawiercia. „Dzień urzędowania“ w Zawierciu, który odbył się w dniu 25 bm., został podzielony na 2 części, mianowicie na: zebranie kupiectwa oraz zebranie przemysłowców okręgu zawierckiego. Pierwsze z nich

odbyło się przy współudziale zgórą 100 osób w obecności przedstawicieli miejscowego starostwa, urzędu skarbowego oraz zarządu miasta. Ze strony delegatów izby wygłoszone zostały referaty na temat: Z działalności izby przemysłowo-handlowej w dziedzinie kodeksu handlowego i ubezpieczeń społecznych oraz odnośnie najaktualniejszych zagadnień z dziedziny ustawodawstwa skarbowego. Następnie wywiązała się dyskusja, w której poruszono szereg zagadnień, przeważnie z dziedziny podatkowej. W dyskusji m. in. wskazywano na kolosalny wzrost bezrobocia w Zawierciu, w którym ilość bezrobotnych dosięga 80 proc. ogółu mieszkańców, w wyniku czego nastąpił znaczny spadek obrotów miejscowego kupiectwa, jak wreszcie zanik szeregu placówek. W konsekwencji zebrani zwrócili się z apelem pod adresem Izby o wszczęcie starań w kierunku zmniejszenia wymiarów podatku w roku 1934. oraz spowodowanie przez niesienie Zawiercia do niższej klasy miejscowości pod względem naboru zasadniczego podatku przemysłowego.

Następnie w godzinach wieczornych odbyło się posiedzenie w towarzystwie przemysłowców okręgu zawierckiego, na którym omawiane były sprawy z zakresu prawa przemysłowego, ubezpieczeń społecznych, spraw eksportowych, celnych i handlowych oraz spraw podatkowych.

W powyższym „dniu urzędowania“ wzięli udział z ramienia izby: wicedyrektor K. Gadomski, radca prawny J. Braun oraz st. referent T. Siekański.

O kredyty budowlane dla Grodźca.

Na terenie Grodźca utworzony został komitet, który czyni starania o uzyskanie z funduszu pracy, pożyczki na cele budowy domków rodzinnych w Grodźcu. Komitet składa się z grona miejscowych obywateli z sekretarzem gminy Imiolezykiem na czele. Jak wiadomo Grodziec jest osadą o charakterze wybitnie przemysłowym, skupiającą na niewielkim swem terytorjum zgórą 10 tysięcy mieszkańców. O ile zaś chodzi o budynki mieszkalne

to jest ich, w stosunku do liczby mieszkańców bardzo mało. Budowa więc domków nowych oraz wykończenie już rozpoczętych jest obecnie — konieczna.

W związku z tem komitet budowy domków wszczął energiczne starania, aby uzyskać w funduszu pracy na ten cel odpowiednie kredyty.

Wczoraj w godzinach popołudniowych bawiła w tej sprawie u starosty Boxy specjalna delegacja.

Sprawa Banku Zagłębia.

W tych dniach poruszono na łamach miejscowej prasy sprawę bardzo poważną, a mianowicie, jak ratować oszczędności właścicieli książeczek Banku Zagłębia.

Jako jedna z wkładek stwierdzić muszę z całą bezstronnością, że akcja, wzięta przez komisję wkładek, nie jest tak gwałtowną i nieprzemyślaną, jak to określił autor artykułu w „Kurjerze Zachodnim“.

Na zebraniu wkładek w dniu 17 grudnia ub. r. wybrana na jednym z dawniejszych zebrani komisja referowała bardzo szczegółowo zbadany przez nią istotny stan majątku i zadłużenia Banku Zagłębia, oraz przedstawiała nam różne koncepcje ratowania tegoż. Najważniejszą z tych koncepcji jest przejęcie Banku Zagłębia przez komunalną kasę oszczędności w Będzinie. Jednakże wszelkie dotychczasowe pertraktacje z finansowymi instytucjami rozbiły się o poważny deficyt w bilansie Banku Zagłębia.

Deficyt ten mógłby być wyrównany częściowo ze strony wkładek przez zrzeczenie się części swych należności

od Banku, częściowo ze strony udziałowców przy pewnym dopłacie.

Łatwiej, oczywiście, nam, wkładecom zrzec się pewnej części kapitałów, zawartych w oszczędnościowych książeczkach, niż udziałowcom w dzisiejszych kryzysowych czasach zdobyć się na wpłacenie gotówki. — To też udziałowcy, jak dotąd, nie objawili chęci tego rodzaju załatwienia sprawy, a stąd prosty wniosek, że niepodobna liczyć na uratowanie Banku Zagłębia i przywrócenie go do normalnego funkcjonowania.

Jednogłośna decyzja zebranych około trzystu wkładek nałożyła na komisję obowiązek wszczęcia akcji prowadzącej do likwidacji Banku. Jeśli by jednak zarząd banku i udziałowcy znaleźli jeszcze jakiś sposób wyjścia — skuteczniejszy, a co najważniejsze — szybszy, to rzecz oczywista możemy być conajwyżej niesłychanie wdzięczni. Zarząd, że komisja wystąpiła z apelem anonimowo, nie wydaje mi się istotnie ważnym. Nazwiska członków komisji znane są wkładecom, którzy by wali na zebraniach.

Z. Wołka.

zakup wszędzie
Broszury bezpłatnie.
Lab. „ZERMATOL“ Warszawa, Jerozolimska 24.

— Zarząd ogniska męskiego OMP. im. St. Staszica podaje do wiadomości, że w niedzielę, d. 28 bm. o godz. 4 popoł. w lok. „K. ry“ przy ul. Staszica 33 w Sosnowcu, odbędzie się zebranie rodziców, członków ogniska. Celem zebrania będzie poinformowanie rodziców o celach i zadaniach OMP-u. Uprasza się o liczne przybycie.

— Nieszczęśliwy wypadek w Gródkowie. W klinice w Gródkowie miał miejsce nieszczęśliwy wypadek. Mianowicie w czasie naprawiania prasy hydraulicznej doznał zgniecenia ręki, Karol Sternal, mieszkaniec Gródkowa. Przewieziono go do szpitala. Stan jego zdrowia nie budzi poważniejszych obaw.

— Koło BPWR. w Sielcu. Jutro, d. 28 bm. w świetlicy koła przy ul. Szkolnej 4 (szkółka nr. 17) odbędzie się odczyt prof. d-ra Depowskiego na temat: „Istotne powody nieudanego powstania styczniowego 1863 r.“ Zarząd koła wzywa członków do najliczniejszego przybycia, zaprasza również ogół sympatyków. Początek o godz. 10-ej.

— Odczyt o powstaniu styczniowym w strzeleni na Pogoni. Dziś, w sobotę, w lokalu przy ul. Rybnej 6 na Pogoni prof. Majewski wygłosi odczyt na temat: „O czem winniśmy pamiętać w rocznicę męczeńskiego powstania. Wstęp dla wszystkich bezpłatny. Początek o godz. 6 wiecz.“

— Walne zebranie zw. powstańców śląskich w Czeladzi odbędzie się w niedzielę w lokalu „Kuźnicy“ o godz. 10 rano.

— Dozorca schwytyany na gorącym uczynku kradzieży. Od dłuższego czasu Chaimi Hamburgerowi, właścicielowi sklepu z pieczywem przy ul. Szklarzanej 1 w Sosnowcu, dokonywano systematycznej kradzieży pieniędzy, piwa i innych rzeczy. W nocy z 23 na 24 bm. Hamburger wraz z bratem swoim urządzili w sklepie zasadzkę i na gorącym uczynku dokonywania kradzieży ujęli Filipowicza Tomasza, zam. przy ul. Szklarzanej 1 w Sosnowcu, dozorca tejże posesji. Filipowicz posiadał przy sobie stólkudziesiąt złotych, które skradł w sklepie. W toku dochodzenia przyznał on się do dokonywania systematycznej kradzieży ze sklepu Hamburgera. Przekazano go do dyspozycji władz sądowych.

— Przemysłnictwo na Piaskach. Ostatnio daje się zauważyć wzmożony ruch przemysłniczy na Piaskach. Po przeprowadzeniu w kilku miejscach rewizji u jednego z mieszkańców Henryka Szymanka (ul. Szybkowa 3) znaleziono 9 sztuk pomarańczy, 9 złotych, 10 złotych i karty do gry pochodzenia niemieckiego. Przemyczone przedmioty zakwestjonowano.

— Z tasakiem w ręku gonili przechodniów. Ulica Szpitalna w Czeladzi było widowiskiem groźnej awantury, wywołanej po pijanemu przed notoryczne go awanturnika Marjana Kudera, 1. 24 (Szpitalna 17).

Kudera, uzbrojony w tasak, gonili przechodniów, wywołując na ulicy zrozumiałe popłoch. Policję, która starała się o bezwładnie szalęca Kudera zaatakował tasakiem, odebrano mu go jednak w porę.

Za swój występ uzyskał wczoraj Kudera w sosnowieckim sądzie okręgowym miesiąc bezwzględnej aresztu

Z Zawiercia.

(2) Z życia związku strzeleckiego. Pod przewodnictwem p. S. Malanowicza odbyło się onegdaj plenarne posiedzenie powiatowego zarządu ZS. Na zebraniu tym specjalnie szczegółowo zaznajomiono się ze sprawą marszu gwiazdowego, jaki każdy rok w dniu 19 marca organizowany jest przez pow. zarząd ZS.

Sprawę tę referował powiatowy komendant ZS, p. L. Swiderski. Po przeprowadzonej na ten temat dyskusji postanowiono, aby marsz ten odbył się w r. w stronę Siewierza, przyczem punktami wyjścia byłoby Zawiercie, Koziegowy, Myszków i Mierzęcie. Trasa marszu wynosiłaby 15 km. Poza tem postanowiono wysłać swych przedstawicieli do Będusza i Nowego Gorzkowa, celem zorganizowania na terenie tych miejscowości oddziałów ZS.

(2) Kursy ogrodnicze we Włodowicach. Starym O.G.O. i K.K. odbyły się we Włodowicach dwudniowe kursy ogrodnicze, na których fachowe referaty wygłosił z dziedziny ogrodnictwa wygłosił instr. p. W. Wereszcza. W kursach tych brało udział około 200 osób.

Po zakończeniu kursów zorganizowane zostało koło ogrodnicze.

W skład zarządu koła zostali wybrani pp.: prezes M. Lakota, wiceprezes F. Piekarski, sekretarz P. Bąbski, skarbnik K. Switek i S. Cichomówna.

ROZPORZĄDZENIE

W Klaju prawie zawsze, kiedy wybuchł pożar, instrumenty straży pożarnej szwankowały.

Wobec tego magistrat Klaja wydał rozporządzenie, mocą którego przyrządy używane przy pożarach mają być uprzednio sprawdzane, najpóźniej na dwa dni przed wybuchem pożaru.

ROZTĄGNIENIE

Dr. Olojzy Pupko odwiedza pacjenta. Siada na łóżku i każe pokazać język. Następnie każe powiedzieć aaaaa i oddychać. W końcu kręci głową i mówi:

— Stan pana nie jest groźny ale dziwi mnie to, że pan nie może podnieść nóg.

— No, jakim sposobem jak pan na nich siedzi.

Złośliwość, czy zbytnia gorliwość?

Otrzymałmśmy następujący list.

W związku z artykułem pod tytułem „Złośliwość czy zbytnia gorliwość”, umieszczonym w nr. 25 „Expressu Zagłębia” z dnia 26 bm., uprzejmie proszę Redakcję o zamieszczenie następującego sprostowania:

Nieprawda jest, jakoby pismo do Urzędu Skarbowego w sprawie dodatku mieszkaniowego dla nauczycielstwa, było spowodowane z mojej strony złośliwością, czy zbytnią gorliwością, natomiast prawdą jest, że w czasie mojego pobytu w Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach otrzymałem polecenie, aby, celem miarodajnego wyjaśnienia nowej ustawy uposażeniowej w stosunku do sprawy dodatku mieszkaniowego dla nauczycielstwa, wystosować pismo do Urzędu Skarbowego o wstrzymanie wyżej wymienionego dodatku do czasu decyzji w tej sprawie ze strony Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Nieprawda jest, jakoby powtórnie moje pismo do Urzędu Skarbowego wywołane zostało interwencją p. Inspe-

ktora Szkolnego, oraz wejrzeniem Województwa, natomiast prawdą jest, że w sprawie tego dodatku zwrócił się do mnie p. Kierownik T. Ocieczek, Prezes Zarządu Powiatowego Związku Nauczycielstwa Polskiego na skutek czego bezwzględnie w jego obecności skomunikowałem się telefonicznie z Urzędem Wojewódzkim, skąd otrzymałem informację, iż zgodnie z definitywnym wyjaśnieniem Ministerstwa, wypłacanie dodatku mieszkaniowego dla nauczycielstwa obowiązuje nadal wszystkie związki komunalne.

Prawdą jest również, że, jak wynika z powyższego, w całej tej sprawie nie było z mojej strony „zbytniej gorliwości, ani karygodnej złośliwości, ośliczonej na sianie fermentu i drażnienia nauczycielstwa”, bowiem sytuację materialną nauczycielstwa, oraz jego wysoką pozycję społeczną doceniam w całości.

Kierownik Tymczasowego Zarządu miasta Sosnowca
(Wincenty Kuźniak).

Adwokat Rajzman okradziony przez swego klienta.

Stanisław Kurdybalski zamieszkały we wsi Gruchla, gm. Myszków, nie należy do wzorowych mieszkańców swej wioski, albowiem w ostatnich czasach pokłócił się z niejakim Ziernikiem i w czasie kłótni zadał mu kilka potężnych ciosów.

Za czyn swój Kurdybalski miał w dniu 20 bm. odpowiadać przed sądem okręgowym w Sosnowcu. Niechcąc samemu stawać przed trybunałem sprawiedliwości postarał się za wszelką cenę mieć przy swym boku obrońcę. Wybór jego padł na adwokata Rajzmana, zamieszkałego w Sosnowcu.

Mecenas Rajzman podjął się swej ciężkiej roli. To też w dniu 19 bm. jako w przeddzień rozprawy przybył Kurdybalski ze swą 15-letnią córką Heleną oraz Wincentym Bronikowskim, mieszkańcem Pohulanki, do mieszkania mecenasa Rajzmana, aby przed rozprawą sądową zdać ze swych

czynów rachunek sumienia.

Przybyły Kurdybalski nie zastał p. Rajzmana w domu. Siedząc wraz ze swym otoczeniem w przedpokoju, zwrotek jego padł na wiszące damskie palto, z futrzanym kołnierzem. Nie na myślając się długo, Kurdybalski szepnął coś swej córce, poczem wiszące palto znalazło się szybko w rękę jego córki, która starannie owmęła go chustką, a po załatwieniu spraw z przybyłym mecenasem palto wraz z Kurdybalskim i jego córką powędrowało do Gruchli.

Jednakże po wyjściu swego klienta p. mecenas spostrzegł brak palta i zawiadomił o tem wydział śledczy w Sosnowcu.

W czasie rewizji dokonanej w mieszkaniu p. Kurdybalskiego znaleziono skradzione palto.

Ciekła rola czeka mecenasa Rajzmana jeśli się i tym razem podjął obrony swego stałego klienta.

Z Olkusza.

(ol) Walne zebranie P. Z. Z. P. P. i H. Jutro o godz. 1 w poł. w sali posiedzeń rady pow. w Olkuszu, odbędzie się walne doroczne zebranie olkuskiego oddziału PZZPP i H, na którym m. in. wybrany zostanie nowy zarząd oddziału. Na zebraniu będą obecni: pp. prezes głównego zarządu W. Grunwald i jenerałny sekretarz Ostrowski.

(ol) Nowy zarząd straży w Hzeplinie, gm. Minoga na onegdajszym zebr. ukonstytuował się jak następuje: pp.: Wład. Browarnik — prezes, Stan. Herod — zastępca, Ant. Strojek — sekretarz, Miecz. Browarnik — skarbnik, Jan Warykiewicz — naczelnik, Stan. Natkaniec — gospodarz, Komisja rewizyjna: pp. Wł. Zębala, Ignacy Kowina i Józef Kasprzyk.

(ol) Zabójca bezrobotnego Sygduły w Wołbromiu, Hendel Cieśla, zostanie przewieziony dzisiaj do więzienia w Będzinie. Naoczny świadek zabójstwa, towarzysz zabitego, Jan Bania, zeznał pod przysięgą w sądzie grodzkim w Wołbromiu, iż bezpośrednim sprawcą zabójstwa jest Cieśla, którego z całą dokładnością poznał. Judka Kornbrót został przez sąd grodzki zwolniony.

ORYGINALNE LISTY.

Podczas jednego z bankietów lord angielski Sanhey opowiadał o dwóch tylko ciekawych listach, jakie napisał w swym życiu.

Pierwszy napisał do — samego siebie. Jako sędzia zwrócił się do lorda kanclerza, którym został mianowany z prośbą o dymisję.

„Następnie, w odpowiedzi na ten list napisał znów do siebie samego podziękowanie za wielkie zaślugi, oddane państwu. Nadmieniam, że zostały one należycie ocenione, czego dowodem jest awans na lorda — kanclerza. Na nowem stanowisku życzę sobie sobie długich i szczęśliwych lat. Nie potrzebuję chyba dodawać, że wszystkie pociski byłyby usprawiedliwione.”

W dalszy ciąg rozmowy, lord Sanhey zwierzył się, że zwykłym się działo został mianowany przez premiera — liberała, sędzią apelacyjnym — przez premiera — konserwatystę, a lordem kanclerzem — przez członka socjalistycznej partii pracy.

Popierajcie L.O.P.P.

— Niech się pan nie trudi wypytywaniem mnie — rzekła — byłaby szkoda czasu... Pan pragnąłby się dowiedzieć o Helenie... zaraz o niej opowiem.

Lucjan uczuł niezmierną radość, nieskończoną wdzięczność, ogarniającą całą jego istotę.

Marta mówiła dalej żywo:

— Jeżeli pan tu jest, to dzięki kombinacji, którą wymyśliłam i z której, zapewniam pana, jestem bardzo dumna... Chciałabym widzieć szczęśliwą, drogą Helenkę! Zdaje mi się, że zarówno pragnę i mego szczęścia, jak i jej. Pan ją bardzo kocha, nieprawda, panie Lucjanie? Pan ją tak kocha, jak ona zasługuje, aby być kochaną?..

— O! — zawołał młodzieniec. — Kocham ją z całego serca, z całej duszy, ze wszystkich sił!..

Ona tak samo pana kocha! a ja będę kochała pana jak brata, bo będziesz jej nierzem!

Lucjan westchnął głęboko.

— Ja wszystko wiem, co was dotyczy... Helenka mi wszystko opo-

wiedziała... Wiem, że jej matka, prawdziwa jędza, traktuje was z nienawiścią... Wiem, co zaszło między matką pańską a panią Tordier... Jesteście względem siebie wrogami nieprzejednanymi...

— Niestety! to prawda.

XVI.

— Rozpacz Helenki jest bez granic — ciągnęła dalej panna de Roncerny — to to usposobienie wroga jakby wznosiło między rodzinami przegrodę, niepodobną do przebycia.

— Czy rozpacz Helenki może być większą od mojej?..

— Tak — odpowiedziała Marta.

— Dlaczego?

— Bo ona lęka się, czy pan będzie miał odwagę i cierpliwość, aby ją kochać do tego dnia, kiedy wreszcie, zostanie wolną wobec prawa i będzie mogła zostać żoną pańską, nawet wbrew woli matki.

— To znaczy, że we mnie wątpi!

— Ona nie wątpi, tylko się lęka...

— Biedna droga Helenka! jak ona się niepotrzebnie trwoży!.. Nigdy nie przestanę jej kochać, gdybym nawet miał powziąć przekonanie, że nigdy nie będzie moją!.. Całe życie moje do niej należy, do niej, cokolwiekby się stało!..

— Gdyby ona słyszała to, co mi pan powiedział, ukołoby to znaczenie jej cierpienia.

— Tak, gdyby słyszała!.. ale to niemożliwe życzenie! Bo w jaki sposób mógłbym się widzieć z Helenką?.. Pani Gevignot nie pozwoliłaby na taką rozmowę... W najlepszym nawet razie, gdyby pozwoliła zobaczyć się z Helenką na pensji, byłaby obecna przy naszej rozmowie... Nie mógłbym wynurzyć całego serca, nie mógłbym jej nakłaniać do oporu wobec matki, gdyby chciała ona narzucić jej inne małżeństwo...

— Ona sama się oprze...

— Zapewne oprzełaby się chciała... — powtórzył Lucjan — ale nie będzie miała siły...

— Tę siłę dać jej może pan.

— Jakim sposobem? Dla mnie zarówno trudnym byłoby się z nią widzieć, jak i przesłać jej list...

— Niech mnie pan posłucha...

— Ja sobie przysięgam pracować dla szczęścia Helenki i uczynię wszystko, co będzie zależało odemnie, przy pomocy mej matki, która zna moją przyjaźniokę i żaluje ją z całego serca... Uważam za nieodzowne, aby pan widział się z Helenką i pokrzepił jej stan moralny... Cierpienie pożera ją i zabija! Ja chcę, aby

żyła... Chcę, aby się pan z nią widział, i jak sądzę, znalazłam na to sposób...

— Niech pani powie! — wyrzekł żywo Lucjan.

— Od dziś pan Soly rozpocznie pracę przy budowie pałacyku, który mój ojciec chce dla mnie postawić.

— Od dzisiaj nie... — odparł ryśownik. — Planu domu i rozkład wewnętrzny nie dadzą się obmyśleć tak prędko, ale za kilka dni będą gotowe i wówczas przedsięwzięte zostaną prace, bo pan Soly nie straci ani minuty, a jego przedsiębiorcy zabiorą się do dzieła.

— Kto będzie prowadził roboty?

— Majster.

— Kto memi będzie kierował?

— Urzędnik pana Soly.

— Nie pan,

— Nie. Ja mam inne zajęcia...

— Wiem o tem, lecz moje pytanie ma rację. Pan będzie rysował ozdoby, szczegóły dekoracyjne. Trzeba przecież dopilnować, aby wykonawca nie popsul myśli pańskiej.

— Nie można jej popsul. Wszystko zostanie obliczone ze ścisłością matematyczną, a rysunki, również jak plany, złożone będą kierownikowi robot.

Marta tupnęła półką z niecierpliwością.

— Więc wcale nie będzie się pan przeziadał postępowi robot? — zawołała.

— To już dotyczy pana Soly, a nie mnie...

d. c. n.

W kalejdoskopie świata.

SZEŚĆ PROBIERZY MORALNOŚCI.

Film „Hild your man“ (Strzeż swego męża), obiegający obecnie ekrany amerykańskie i europejskie, nakręcony został w trzech wersjach. Oto trojaka interpretacja wizyty, którą składa aktorka Jean Harlow amantowi Clark Gable:

Pierwsza wersja: Harlow leży na dywanie, odziana w męski płaszcz. Spód płaszcza wystają wysoko odsłonięte nogi. Wersja — przeznaczona dla publiczności amerykańskiej.

Druga wersja: Harlow nie leży, lecz siedzi, odziana w spietą pod szyję suknię. Wersja dla purytańskich stanów Ohio i Pensylwanii.

Trzecia wersja: Harlow nosi skromny szlafrok i spoczywa w pozycji półleżącej na tapczanie. Ta wersja przeszła przez cenzurę angielską i wyświetlana jest obecnie w Londynie.

Płaszcz, suknia, szlafrok... Kobieta leży, siedzi, odpoczywa półleżąc... Sześć probierzy moralności.

„WYRODNA“ SIOSTRZENICA

W jeannie z pism londyńskich ukazał się artykuł, zatytułowany „Książka wieszczka, zaniepokojenie o czystego kraju na korzyść Francji”. Książkę wyłożył autorowi, uary temu pod imieniem, proces o zniszczenie.

Sprawa przybrała sensacyjny o brót: autorem artykułu oskarżając go była — siostrzenica księcia, lady Siben Lygon.

„Wyrodna“ siostrzenica nie poraz pierwszy daje o sobie znać.

Mimo przynależności do wysokiego towarzystwa brytyjskiego, wyżyta jest z wszelkich przesądów rodzinnych.

Przez pewien czas zatrudniona była w salonie piękności.

Obecnie uprawia dziennikarstwo ku wielkiemu utrapieniu książęcego wuja.

10-LETNI GENJUSZ MATEMATYCZNY.

Do Londynu przybędzie wkrótce z Kalkuty cudowne dziecko, o niezwykłych zdolnościach matematycznych — Sri Mohin Mohan Kurnari. Weźmie on udział w specjalnie zorganizowanych przez uniwersytet lokalny konkursach matematycznych.

Władze uniwersytetu w Kalkucie uczyniły dla niego wyjątek — i pominiawszy względy wieku oraz niezłą egzaminów uprzednie — dopuściły chłopca do egzaminów, od powiadających tytułowi, profesora.

Młody genjusz pochodzi z ubogiej rodziny. Nie uczęszczał do szkół. Jest samoukiem. Wstaje codziennie o godzinie czwartej i zasiada od razu do pracy.

SAMOŁOTEM I DYLIŻANSEM.

Francuzi odznaczają się wyjątkową długowiecznością. Oto kilka przykładów, przytoczonych przez prasę paryską.

Dr. Gueniot, prezes akademii medycznej, obchodził przed dwoma laty swe stulecie.

Wielki pianista Plante — w wieku 92 lat — poświęca codziennie cztery godziny grze.

Ojciec p. Abrahama, dyrektora teatru Odeon — przybył z Prowancji do Paryża samolotem, wspominając na wizycie u syna tę samą podróż, przezeń w dyliżansie.

Aktor paryski Albert Lambert święcił niedawno złote gody ze sceną, spowodowaniem jeszcze grając rolę pełnych temperamentu bohaterów.

„Pionier długowieczności, dr. Woronow — jak pisze jeden z dzienników parwskich — powinien zainteresować się wyjątkową długowiecznością wyrodników muz. Może odkryje „długowieczny hormon sztuki i wiedzy“.

Zdrowy człowiek umiera

Sredniowieczne uroki w Anglii XX wieku.

W małej wiosce angielskiej w prowincji Dorset mieszka człowiek, którego losy są prawdziwą, trudną do rozwiązania zagadką.

Człowiek ten, będący w sile wieku, umiera, chociaż doktorzy, którzy badali go wielokrotnie, zgodnie twierdzą, że absolutnie nie ma brak mu do zdrowia.

Człowiekiem tym, który z dni

na dzień traci siły i najwidoczniej jest bliski końca, zainteresowała się prasa angielska. Najważniejsze dzienniki wysłały do małej wioski swych korespondentów.

Oto co doniósł korespondent „Daily Express“:

„Domek tego człowieka stoi wśród wioski ukrytej we wzgórzach Dorsetu. Okolice te znane są z hol

dowania najciemniejszym przesądom. Ludzie tutejsi wciąż jeszcze wierzą, że tajemnicza zła siła może zrobić z nimi wszystko, nawet pozmieniać ich w zwierzęta. Odznaczają się od uroków, przesadzają wszelkich przepisów, które ustaliły się od wieków pod niskimi dachami chałup.

Gdy zapukałem do domu umierającego bez przyczyny człowieka, otworzył mi on sam. Jedno spojrzenie na jego zapadnięte policzki i zagasły wzrok wskazało mi jasno, że długo już nie pociążnie.

— Przed dwoma i pół laty — powiedział — odwiedziła mój dom cyganka. Byłem wówczas całkiem zdrowy. Przyjrzała mi się i powiedziała, że spojrzała na mnie urocznie oko jakiejś kobiety i że najdalej za dwa i pół lat umrę.

Przeraziłem się tego i po jej odejściu, udałem się do lekarza. Czuję, że to było moim błędem; obrazem ciemne moce. Lekarz powiedział, że jestem całkiem zdrowy, ale ja od tego dnia czuję się coraz gorzej. Odczytnałem uroki, jak mogłem. Po stawie w kominie butelkę z wodą, co jest postrachem dla złych duchów. Nic nie pomogło. Czuję, że umieram. Jest mi coraz gorzej“.

Lekarze, do których zwrócił się korespondent oświadczyli, że nie w tej sprawie nie mogą działać. Ten człowiek, który właściwie jest zdrowy, umrze istotnie, za kilka miesięcy, gdyż zatruty jest okropnym jadem przesądów. Niema takiej siły, która mogłaby ten proces powstrzymać.

I to wszystko dzieje się w dwudziestym wieku w najkulturalniejszym z krajów Europy zachodniej.

HUMOR

Z ŻYCIA PTASZAT.

Do handlarza papug przychodzi pan Kon.

— Dzień dobry, panie Kon — wita go papuga.

— Ty filutku ty — cieszy się Kon, rozmawia chwilę z właścicielem sklepu poczem chce iść dalej.

— Dowiedzenia, panie Kon — wrzeszczy papuga.

— Ty kobietka ty — raduje się Kon i natychmiast chce kupić papugę.

— Niestety — mówi handlarz — tej papugi — sprzedać nie mogę, ale mogę panu dać jej trzy jajeczka, to pan sobie wyhoduje takie same papugi.

Kon kupił jajka. Po pewnym czasie z jednego jajka kluje się gołąb, a z pozostałych — wrony. Kon biegnie wściekły do handlarza.

— Dzień dobry, panie Kon — wita go papuga.

A Kon z oburzeniem: — Ty dziewczka, ty! A z gołębiem to kto?!

ZAGADNIENIE DŁUGOWIECZNOŚCI.

Pacjent przychodzi do lekarza. Jest bardzo zdenerwowany.

— Czy mógłby pan ręczyć, panie doktorze, że dożyje stu lat, jak mój ojciec?

— A ile pan ma lat?

— Czterdzieści pięć.

— Pije pan?

— Nie.

— Pali pan?

— Nie.

— Lubi pan dobrą kuchnię?

— Nie.

— Grywa pan w karty?

— Nie.

— Kobieta pan też nie lubi?

— Nie.

— Panie kochany, to po kiego djabła ma pan żyć sto lat?!

REKLAMA JEST DŹWIGNIĄ HANDLU!

Napad na kupca w olkuskiem i rabunek 10 złotych.

Na polach pod wsią Bębło w powiecie olkuskim, sławną z całego szeregu wypadków i krwawych rozpraw, kończących się zazwyczaj śmiertelnymi wypadkami, dokonany został świeżo napad na kupca z Saspowa, Stanisława Raźnego.

Raźny powracał wieczorem do domu, gdy nagle zastąpiło mu drogę dwóch uzbrojonych w bagnety mężczyzn. Rabusie zażądali od niego wydania pieniędzy. Lupem ich padło jedynie 10 zł., tyle bowiem tylko

kupiec miał przy sobie.

W pościgu za sprawcami napadu, ujęto dwóch mieszkańców Bębła 25-letniego Bolesława Nowakówskiego i jego brata 21-letniego Eugenjusza, których pod silną eskortą odstawiono do więzienia w Będzinie.

Wczoraj odbyła się przeciwko nim rozprawa w sądzie okręgowym w Sosnowcu. Sąd wymierzył obydwom opryszkom po trzy lata więzienia z pozbawieniem praw.

Nie jabłko, ale „papayę“ zjadła Ewa w raju.

W krajach podzwrotnikowych najpopularniejszym owocem jest rodzaj melonu, rosnący na drzewach z gatunku palm. Smak jego jest słodko-miły, miąższ jest złocistej barwy, a pestka brunatna. Kształt tego owocu jest podłużny, a tubylecy przypisują mu własności lecznicze.

W języku tamtejszych mieszkańców nazywa się ten owoc „papaya“. Owoc ten dojrzewa w kształcie piramid, wyrastających wprost z pnia palmy.

Nazwa tego owocu jest szczególna. We wszystkich językach świata posiada ona coś wspólnego z nazwą mi ojca i matki.

W Afryce anglicy nazywają ten owoc „papaya“ lub „panw“, Arabowie, którzy nie znają litery „p“ w swym języku nazywają go „habay“. W portugalskich krajach ten sam owoc nazywa się „mamão“ (co oznacza pierś matryny). Mieszkańcy wysp południowych łączą ojcowski i macierzyński pierwiastek w swej nazwie i nazywają ten owoc „papamoya“.

Ta zgodność językowa w nazywaniu dziwaczego „melonu“ daje wiele do myślenia. Prawdopodobnie musi to być owoc bardzo stary. Kto wie, czy nie najstarszy owoc, znany przez ludzi.

Gdyby tak było istotnie, „papaya“ a nie jabłko byłaby rajskim owocem zakazanym. „Papayę“ zjadła by Ewa, kuszona przez węża.

W dziejach stworzenia świata niema mowy o jabłku. Jest jedynie, mowa o drzewie, oraz jego owocach. Dopiero znacznie później, prawdopodobnie w zastosowaniu do klimatu większości krajów, dodano, że owocem tym było jabłko.

Dziwny owoc nazywa się papaya także u hindusów. Ale tam ów wyraz ma podwójne znaczenie. Oznacza on jednocześnie krótkie, ale wymowne zdanie „grzech nadszedł“.

Byłby to może, jeszcze jeden dowód, że rajskim owocem zakazanym była papaya, nie jabłko? I że w znanej piosence „Kto zrywa jabłko z drzewa?... Ewa!“ należałby wyraz „jabłko“ zastąpić wyrazem „papaya“?

SPORT

I WYCHOWANIE FIZYCZNE

Kronika

× Śląski klub hokejowy — Unja. Jutro na lodowisku S.T.S. „Unja“ rozegra grane zostanie koleżeńskie spotkanie hokejowe między drużyną „Unji“ a A klas. Sł. klubem hokejowym (Kato-wice), który należy do najsilniejszych zespołów Śląska.

Katowiczanie przyjeżdżają w swoim pełnym składzie, dlatego też zawody jutrzejsze zapowiadają się ciekawie i interesująco i niewątpliwie będą stały na wysokim poziomie technicznym.

Początek o g 11.30 rano.

× Finał mistrzostw bokserskich Polski odbędzie się w dniu 28 bm. Wobec rozszerzanych w prasie pogłosk, jakoby finałowy mecz o drużynowe mistrzostwo Polski Warta — Skoda. wyznaczony na dzień 28 bm. w Warszawie, miał ulec zwłocze, rzekomo na skutek starań Warty, dowiadujemy się z wydziału sportowego P.Z.B., że wersja ta nie polega na prawdzie.

Drużyna Warty wyjeżdża już dziś w południe z Poznania i stanie na ringu w nast. składzie, od wagi muszej do ciężkiej: Sobkowski, Rogalski, Kajnar, Sipiński, Kniola, Majchrzycki, Jurkat i Pilat.

× Sensacyjne afery w naszym piłkarstwie przedmiotem dochodzeń P.Z.P.N.-u. Jak się dowiadujemy, wydział gier i dyscypliny P.Z.P.N. prowadzi nadal dochodzenia w dwóch sensacyjnych sprawach, a mianowicie w kwestii znanej afery o podwójne zgłoszenie gracza Herischa, w której zamieszani są podobno wybitne osobistości w naszym piłkarstwie oraz inni gracze sportowi, a nadto w sprawie wyjazdu warszawskiej reprezentacji piłkarskiej do Gdańska.

W tej ostatniej chodzi o to, że między kierownictwem a graczami dochodziło do bardzo przykrych konfliktów. Spodziewać się należy, że obie te kwestie będą niebawem zlikwidowane.

Wielka bezpłatna premia !!!

Uwzględniając życzenia licznej naszej klienteli, przeznaczaliśmy również na LUTY cały szereg bezpłatnych premij, a mianowicie: 2 płaszcze damskie z welnianej żorżety z oposowym kołnierzem, 2 palta męskie welurowe, 3 kilimy w najmodniejsze desenie perskie, 3 sztuki płótna białego w dobrym gatunku i 2 koldry watowe dla tych P. T. Klientów, którzy zakupią u nas do 1 lutego 1934 r. jeden z niżej wymienionych kompletów.

Niż j wymienieni klienci otrzymali premje przeznaczone do podziału na styzeń, a mianowicie:

1) Karol Maki, Radziechowy k/Zywiec, Nr. 56 — 1 panto męskie, 2) Janina Hłoszkowa, Siedliska k. Rawy Ruskiej, Zarząd Dóbr — 1 koldrę watową, 3) Emilia Wajss, Mińsk Mazowiecki, ul. Warszawska Nr. 82, Pralnia (chemiczna) — 1 koldrę watową, 4) Wiktor Wiczeorek, pocz. Halemba, wieś Stara Kuźnia Nr. 72, pow. Poczesna — 1 koldrę watową, 5) Edward Lange, Włochy k. Warszawy, miejsc. Karolin, gm. Skorosze — 1 koldrę watową, 6) Zofia Grabowska, Warszawa - Targówek, ul. Piotra Skargi Nr. 38 m. 1 — 1 koldrę watową, 7) Zinaida Dąbrowska, Stąporków, miejsc. Nieklani, ziemia Radomska — 1 pateron walizkowy, 8) Józef Zoroch, Stara Kiszewa, pow. Kosięrzyna, Pomorze — 1 szt. płótna, 9) Władysław Szychowski, Gasowa, pow. Żnin — 1 szt. płótna, 10) Kłasztór Żeński b. c. l. K., Szumsk k. Krzemienia — 1 szt. płótna, 11) Ida Piszerówna, naucz. szk. powsz. — Postawy Wileńskie — 1 panto damskie.

Nr. 1. TYLKO ZA ZŁ. 13.-

wysyłamy: 4 metry materiału t. zw. „Aida” na elegancką suknię damską, 1 chaszkę zimową w ładne kolorowe kraty jasne lub ciemne, 1 pulower swetrowy damski w ładne kolorowe desenie ostatni krzyk mody, 1 elegancką welnianą damską apaszkę najmodniejszą, 1 koszulę damską trykotową, zimową, puszystą i miękką we wszystkich rozmiarach w doskonałym gatunku, 1 p. reform damskich tryk. kolorowych, 1 parę pończoch jedwabnych i 3 chusteczki batystowe z ładnym kolorowym ażurkiem.

Nr. 2. 50 METRÓW — TYLKO ZA ZŁ. 26.

a mianowicie: 1 sztukę płótna białego 17 metrów w dobrym gatunku na koszulę lub pościel, 10 metrów flaneli białej, miękkiej i puszystej w różnokolorowe prążki w doskonałym gatunku, 6 mtr. z firu na koszulę miękkie, dzienne w najmodniejsze prążki, 5 mtr. firanek kanwowych do okien w ładne desenie zakardowe i 12 ręczników wafłowych lub 12 mtr. ręcznikowego w kostkę.

Wymienione komplety wysyłamy za zażyczeniem pocztowem. Płaci się przy odbiorze towaru na pocztę. BEZ RYZYKA. Jeżeli towar się nie podoba, przyjmujemy z powrotem i pieniądze NATYCHMIAST zwracamy. Zamówienia należy adresować tylko do firmy:

„ŁÓDZKA PRZEMISŁOWA KANINA” Łódź, ul. Św. Andrzeja Nr. 7, Oddział 14

UWAGA: Dnia 25 lutego 1934 r. ogłosimy listę naszych klientów, którzy otrzymali bezpłatnie premje. Wykorzystajcie więc tę wyjątkową okazję.

OSTRZEŻENIE!

Setki fabrykantów nasłaniają opakowanie i markę pudru wszechświatowej sławy

5 FLEURS FORVIL-PARIS.

Gatunek i zapach pudru nie dadzą się jednak naśladować. Zwłaszcza uwagę na opakowanie pudru, na którym winien być napis:

5 FLEURS FORVIL-PARIS.

Pudr ten jest wyrobiany jedynie w Paryżu.

PERFUMY I WODY TOILETOWE
5 FLEURS FORVIL-PARIS

odbywają prawdziwie tryumfalny pochód przez wszystkie wielkie miasta Europy i Ameryki.

Ażeby uniknąć naśladowców, sprzedawane są tylko w oryginalnych butelkach, a gdy na waga

B. I. C.

Bazar Jednolitych Cen

SOSNOWIEC, ul. Modrzejowska 22, tel. 14-61.

Jedynie najtańsze źródło zakupów w Załębiu.

Ogromna zniżka cen na zime.

Największy wybór: Swetrów, pulawców, bielizny zwykłej i ciepłej, skarpetek i t. p.

Specjalny bogaty dział damskich pończoch.

Naczynia, szkło, perfumeria i skórzane wyroby.

CHORZY NA PŁUCA

Spytajcie się swego lekarza, a ten wam potwierdzi, że od suchot umiera więcej ludzi, niż od innych chorób. Każdy więc kto cierpi na kaszel, bronchit, chrypkę, zapalenie płuc oraz koklusz, powinien natychmiast zacząć się do leczenia. Dobrym środkiem na choroby płuc okazał się preparat FAGOSOL. Przy użyciu FAGOSOLU w krótkim czasie ginie kaszel, wzrasta apetyt i chory nabiera ciała. FAGOSOL dostać można we wszystkich aptekach i składach aptecznych. Skład Główny: Apteka H.

ROSENSTADTA, Warszawa, Plac Grzybowski 10.

Cudne loki

Trwa ondulowane sanowią u milionów kobiet tajemnicę powodzenia. Zarów no przy główce a la garconne, jak również przy długich włosach, osiągniecie cudne loki, fałte, bujne, trwałe w kilku minutach, przez użycie zamiast niszczących włosy rurek, esencji dla włosów HELA. Sensacyjne wyniki już po jednym użyciu, zaoszczędzenie kosztów trwałej ondulacji u fryzjera. Tysiące artystek używają HELA. Cena za flaszke zł. 250, 3 flaszki 450. Prosimy o podanie, czy włosy suche, czy tłuste.

Kupci rabatowi: Przy przesyłce wycinka niniejszego ogłoszenia w 3 dniach 20 proc. za mały, a 30 proc. rabatu za duży pakiet. Dr. Nic. Kemiény, Oleszyn, skrytka pocztowa 100/770.

Dziś „Miłość w Karpatach”

Film ze świata Leśnych Ludzi

Pierwszy raz w Sosnowcu

Tajemniczy człowiek prof. Tuturini

światowej sławy iluzjonista, który przedstawi świat egipskich i indyjskich czarodziejów.

Następny program

„PARADA REZERWISTÓW”

Największy reżyser doby obecnej Cecil B. de Mille, stworzył film, który poruszy cały świat.

„Bunt młodzieży”

Dramat, który odsłania tajemnicę życia oraz moralność studentów.

W roli gł. CHARLES BICKFORD.

Prawdziwie piękny film, który wzrusza i zachwyci.

POTRZEBNA dziewczyna Sosnowiec, Przech. Mościckiego, Cukiernia.

LOKALE

MIECZKANIE trzypokojowe z wygodą mi do wynajęcia Czeladź, Nowopogońska 9.

KUPNO I SPRZEDAŻ

FORTEPIAN zagraniczny marki „Sznabel” sprzedam Grodziec, Ko. niepokleń 17 m. 8.

Z POWODU wyjazdu sprzedam sklep prawie w najlepszym punkcie Sosnowca ul. 3 Maja 23 Kawiarnia Krakowska.

KUPIE maszynę pedal używaną. Wia domosć „Expres Załębiu”. Będzin, pod „Mlosarap”.

KUPIE gitar nowy lub na chodzie. Lubaszka Józef Pow. Olszów, gm. Bolesław wieś Bukowno.

Matki!

Zadajcie w aptekach i skład. apt. higieniczn. przysypki dla dzieci

Puder „Dzidzi” (z kogutkiem)

utrzymujące ciało dziecka w zdrowiu i czystości.

ZGUBIONE DOKUMENTY

KAROLINA ZELENKOWSKA zgubiła dowód osobisty, wydany w Sosnowcu, ZAGINEŁA książka kasy chorych, wydana w Sosnowcu Józefy Warwuzówny, Bory.

SZUWAŃSKI STANISŁAW zgubił dowód osobisty, wydany przez gminę Skarżysko Kościelne i książkę wojskową wydaną przez P. K. U. w Łańcucie.

UNIEWAŻNIAM zaginiony weksel na 150 zł. wystawiony mi przez Teofila Elżbiety Kowaleczyków. Będusze Józef Kowaleczyk.

KNAPIK JAN zgubił książeczkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu.

RÓŻNE

POSTÓJ taksówek — Sosnowiec, Dwa rzec posiada własny telefon 11-10.

PRZYBLAKANEGO psa wilczura odebrać za zwrotem kosztów Sosnowiec, Nowopogońska 14. Seweryn.

LECZNICA chorób wenerycznych i skórnych. Sosnowiec, Sienkiewicza 17a Wizyta 5 zł.

BEZ ZNACZENIA

jest forma wykroju otworów w ostrzach do golenia, która nie wpływa ani na hartowanie stali, ani na proces golenia się. Uznane za najlepsze — polskie ostrza luksusowe

„POLONIA”

zdołały powszechnie zaufanie wśród stałych klientów jedynie dzięki solidnemu precyzyjnemu wykonaniu.

Żądać wręczdziel Warszawa, Pańska 10, przy co co enta

POLONÓZ sp. z o. o. * * Warszawa Grochowska 119